

Statistikai szoftverek beadandó esszé

Készítette: Terhes Tímea és Horváth Károly

Szeged

2011

TARTALOMJEGYZÉK

1. OpenOffice.org	3. oldal
2. A gazdasági világválság	5. oldal
3. Válság során a kisvállalkozások beruházásai	8. oldal
4. Jövedelmek alakulása.....	10. oldal
5. Külföldi tőke.....	11. oldal
6. Kereskedelem	13. oldal

Openoffice Calculator

Először is az Openoffice programcsaládot nézzük meg. Az esszé során az Openoffice Calculator szoftvert használtuk, ami sokban használót a közismert Microsoft Excel szoftverhez. A Calculator program könnyen kezelhető felületével elérhetővé teszi az általános statisztikai, adatábrázolási és adatelérési eszközök széles skáláját.

Az Openoffice egy nyílt forráskódú irodai szoftvercsomag. A nyílt forráskód azt jelenti, hogy bárki számára ingyenesen elérhető, nem kell sem a licence jogért fizetni, és mivel ez nem demo program, nem kell azzal sem foglalkozni, hogy megkötés van a használat idejére. Az OpenOffice.org-nak nagy befolyása van a vállalati körökben, ahol a piacvezető Microsoftot követi. Talán azért is, mert nagyban hasonlít a szoftverek megjelenése a Microsoftra és az is hogy több azonos funkciójú programmal rendelkezik, mint a „nagy testvére”. Legutóbbi stabil kiadása a 3.2.1-es verzió 2010. június 4-én jelent meg. Forráskódja szabadon elérhető az LGPL licenc alatt. Köszönhetően nyílt forráskódjának, számos operációs rendszerre elérhető, köztük a Microsoft Windows, Linux, Mac OS X, és Solaris rendszerekre.

Az OpenOffice.org különféle alkalmazások szorosan együttműködő gyűjteménye, amelyek együtt minden funkcionalitást nyújtanak, ami egy modern irodai szoftvercsomagtól elvárható. A komponensek java részét úgy tervezték, hogy tükrözze a Microsoft Office valamely részét. Mi ezeken belül a Calc-ot használtuk, aminek szolgáltatásai nagyjából megegyeznek a Microsoft Excel szolgáltatásaival. A Calc azonban rendelkezik néhány olyan funkcióval, ami a Microsoft Excelben nem található meg, például a felhasználó adatainak elrendezése alapján automatikusan sorozatokat tud készíteni grafikonok megjelenítéséhez. Továbbá a Calc képes a táblázatokból PDF dokumentumot készíteni. Azonban nagy hátránya, hogy a függvények csak angolul találhatók meg benne.

**Az esszénkben a gazdasági válság Magyarországra kifejtett hatásait
vizsgáljuk meg különböző helyzetekben**

2008-2009-es gazdasági világválság

A 21. század elejére több olyan tényező is egyre nagyobb szerepet játszott az életünkben, ami rossz hatással volt a gazdaságunkra és a válság felé orientált minket.

Előzménye az amerikai másodlagos jelzáloghitel-válság vagy amerikai jelzáloghitel-válság (a sajtónyelvben subprime-válság) az Amerikai Egyesült Államok ingatlan- és bankszektorából 2006 végén kiindult, változó intenzitású pénzügyi válság, amely más országokban is érezteti a hatását. A válság során több cég tönkrement, mivel nem tudta olyan könnyen felvenni a harcot a változásokkal, mint az óriásvállalatok.

A válság legfőbb oka, hogy a hitelpiac telítődése miatt a hitelező bankok figyelme a másodrendű (subprime) adósok felé fordult, akik a régi hitelezési politikában nem vettek volna fel hitelt. Ezért új marketing módszerekkel valahogyan rá kellett őket venni arra, hogy vegyenek fel hitelt, hiszen a banknak is bevételhez kell jutnia valahogyan. Amerikában több évtizedes gyakorlata van a hitelből történő vásárlásnak, amely során a ház, autó, hajó vagy egyéb nagy értékű fogyasztási cikk a hitel fedezete. Ha a vevő fizetéképtelenné válik, akkor jön a behajtó a bank vagy a kereskedő megbízásából, és a fedezetet nyújtó ház, autó, hajó, ékszer mellett még további értékeket foglal le és visz el, amíg a kötelezettség összegét ki nem teszik a lefoglalt dolgok. Természetesen mindazok, akik hitelfelvevőként túlvállalták magukat, és ilyen helyzetbe kerültek, veszítettek. Mivel a hitel kihelyezési (pénzpiaci) versenye egyre élesebbé vált, így az amerikai belső piac első komolyabb recessziós hatása azonnal megtette hatását. Ennek következtében jelentős nagyságrendet ugrott a bázis évekhez képest a „beragadt” ingatlanok és a „rossz” hitelek száma.

Közvetett okai között szerepel, hogy az Egyesült Államokban az utóbbi években kialakult gyakorlat alapján a bankok komolyabb hitelbíráló nélkül nyújtottak jelzálogkölcönöket a magánszemélyeknek. A hitelezés bővülése az „olcsó pénznek” is köszönhető volt, ugyanis az USA jegybankja alacsonyan tartotta az alapkamatot, ami olcsóvá tette a hiteleket. Az elmúlt évek kiegyensúlyozott gazdasági növekedése miatt nem tartottak attól, hogy az adósok nem tudják majd visszafizetni a hiteleket. Ezzel párhuzamosan a bankok között is megindult egyfajta hitelezési verseny. A bankok egymással versenyezve egyre kockázatosabb hiteleket folyósítottak, egyre „megbízhatatlanabb” adósoknak adtak pénzt, egyre kockázatosabb beruházásokat finanszíroztak, hiszen csak így lehetett a múlt évi

növekedést felülmúlni. Emellett megjelentek új termékek is, amelyekkel szintén lehetett növelni a profitot. A válság igazi okának ilyen termékek, a CDO-k és a CDS-ek elterjedté válását tekinthetjük. Mindez egy olyan eszköz volt, ami a bankok és a befektetők profitjának növekedését segítette elő, hiszen egy új termékfajtaival, a CDS-el lehetett kereskedni, és abból növekedést elérni. A CDS-ek piaca nem szabályozott piac, hiszen az állami szabályok nem követték a piac változását, nem kapcsolódott ehhez a termékfajtaához különösebb szabályozás. A CDS (credit default swap) lehetővé teszi, hogy a hitelek kockázatát át lehet származtatni. A vevő meghatározott időszakonként meghatározott összeget fizet az eladónak, aki kezességet vállal az adós fizetése miatt. Ezek a CDS-ek csomagokban történő árusítása azt idézte elő, hogy nagyon nehéz volt felmérni a termék valós kockázatát, ami átláthatatlan struktúrák létrejöttét eredményezte. A másik termék a CDO, ami mögött hitelek vagy kötvények állnak, a vevő (befektető) átvállalja a banktól az adott csomag kockázatát. Ez az eladó banknak azért jó, mert így még több hitelt képes kihelyezni. USA gazdaságának lassulása miatt 2006-tól egyre több hitel „dőlt be”, ami az ingatlanárakra is hatással volt, hiszen egyre több eladó lakás jelent meg az egyébként is „túlfűtött” piacon. Ekkor kezdtek csődbe menni az ingatlanirodák, és később a bankok, amelyek jelzáloghitelezéssel foglalkoztak. Mindez persze hatással van a bankközi piacokra is, hiszen azok befagytak, és a bankok csak magas kockázati felárral voltak hajlandóak egymásnak hitelt nyújtani. A bankcsődökről érkező folyamatos hírek hatására a bankok bizalma is egyre erőteljesebben megrendült, nem szívesen adnak kölcsön egymásnak, sőt, már magánszemélyeknek sem. Ráadásul a pénzpiacok a világgazdasági folyamatok közül talán a „leginkább globalizáltak”, központi szerepben pedig éppen az USA található.

A pénzügyi válságból kialakult gazdasági válság Magyarországot is sújtja, akárcsak a világ más országait a gazdasági élet több területén. A gazdasági válság hatásai a magyar gazdaságba döntően két csatornán keresztül gyűrűznek be: egyrészt a magyar exportpartnerek gazdaságainak gyengélkedése az exportértékesítési kilátásokat jelentősen rontja. Az Európai Bizottság januári előrejelzése szerint a legfőbb kereskedelmi partnereink import kereslete a korábban várt 2,6%-os növekedés helyett 2009-ben 1,7%-kal csökken. Mivel a magyar export GDP-hez viszonyított aránya meglehetősen magas (több mint 80%), az exportkereslet szűkülése a vállalati szektor jövedelmezőségét negatívan érinti, ami jelentős alkalmazkodásra kényszeríti a vállalatokat. Az alkalmazkodás létszámleépítésekben,

a bérkiáramlás visszafogásában és beruházási döntésekben egyaránt tetten érhető lesz. Másrészt a pénzügyi válság következtében a hazai bankrendszer hitelkínálata erőteljesen beszűkülhet. A befektetők kockázatvállalási hajlandóságának csökkenése a hitel költségek emelkedését, a hitelkamatok növekedését eredményezi. A bankok a nehezebben és költségesebben elérhető források kihelyezését szigorúbb hitelfeltételekhez és magasabb kamatokhoz kapcsolják, ami mind a lakossági, mind a vállalati szféra hitelfelvételét visszaveti. A háztartások fogyasztása a hitelfelvételi lehetőségek beszűkülése és megdrágulása, továbbá a recesszióból következő foglalkoztatás-csökkenés, valamint a reálbércsökkenés következtében 3% körül mérséklődhet. A pénzügyi válság elsősorban 2009-ben befolyásolja erősen az üzleti, állami és lakossági szektor fejlesztéseit. A globális és hazai bizonytalanság, a belföldi és külföldi kereslet mérséklődése, a hitellehetőségek szűkülése a vállalatokat kivárássra, a beruházások elhalasztására kényszeríti. Ugyanakkor a kormány válságkezelő csomagja élénkítheti a beruházási kedvet. A lakásberuházások a reálkeresetek csökkenése, de főként a hitelhez jutási esélyek romlása következtében jelentősen elmaradnak a korábbi szinttől, így a háztartások beruházásai is negatívan járulnak hozzá a nemzetgazdasági beruházások alakulásához. Mindezek alapján a jövő évben a beruházások teljesítménye a nemzetgazdaság egészében várhatóan csökken.

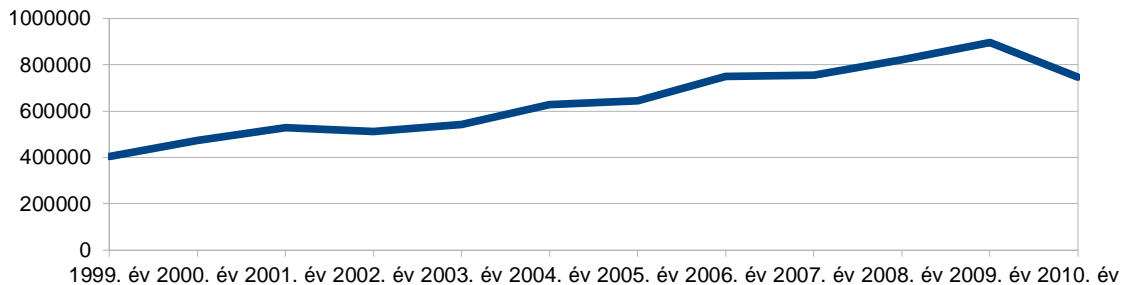
Válság során a kisvállalkozások beruházásai

A Központi Statisztikai Hivatal honlapján található adatokból összeállítottunk egy táblázatot, amin nagyon jól látható a válság ideje. 2008-ig folyamatosan, de nem állandó tendenciával növekedtek a beruházások, de utána több százalékkal visszaestek. Egy felmérésből az is kiderült, hogy a vállalatok igyekeznek elkerülni a külföldi tőkeberuházásokat és fejlődésüket önerőből szeretnék megalapozni. Illetve sajnos a mikro vállalatok semmilyen beruházásokra nem készülnek, ami létkérdés lenne számukra, de a válság olyan mértékben súlytotta őket, hogy szinte ösztönözhetetlenek lettek, ami persze a továbbiakban a társadalmat is súlytja.

A válság elmúlt két évében sok cég a kiadások csökkentésének módját a fejlesztések elhalasztásában látta. Különösen igaz ez az ipari, építőipari cégeknél, illetve a szolgáltató szektorban, ahol a cégek közel fele döntött úgy, hogy ez a legkevésbé fájdalmas intézkedés a recesszió átvészelésére. A 700 kkv vezető körében végzett kutatás eredménye azt mutatja, hogy az elmaradt beruházások most realizálódhatnak, hiszen több területen is - elsősorban a gépek, berendezések, illetve a gépjárműpark korszerűsítése, bővítése tekintetében - a beruházási hajlandóság jelentős növekedése mérhető.

Időszak	Mutatók	
	Beruházások volumenindexe, előző év azonos időszaka = 100,0 (százalék)	Beruházások teljesítményértéke folyóáron (millió FT)
1999. év	118,9	402955
2000. év	113,7	472726
2001. év	102,1	527264
2002. év	99,9	511866
2003. év	99,5	542986
2004. év	104,4	628138
2005. év	100,1	643707
2006. év	104,3	748795
2007. év	95,7	755996
2008. év	115	821293
2009. év	96,4	894927
2010. év	83,3	746346

Az alábbi vonaldiagramm tökéletesen szemlélteti a növekvést 2009ig és utána a gyors csökkenést a beruházásokban.

A válság hatására manapság már igen jelentős változás figyelhető meg a magyarországi kis-és középvállalkozások beruházási stratégiájában. A hitellel szemben a lízinget részesítik előnyben, a svájci frank helyett pedig elsősorban az euró alapú finanszírozást választják.

A válság több szempontból is negatívan érintette a kis-és középvállalatokat, hiszen miközben beszűkültek a piaci lehetőségeik, a finanszírozási forráshoz jutási feltételek is romlottak. Azok a vállalkozások, amelyek túl tudták élni ezt az időszakot, most megerősödve kerültek ki a hullámvölgyből és a finanszírozási piac számára ismét kedvelt célponttá váltak.

Több gép, berendezés beruházást finanszírozott a lízingpiac, mint egy évvel korábban, a finanszírozott összeg azonban csökkent, mert a tehergépjárműhöz hasonlóan itt is jelentősen nőtt a kkv ügyfelek által megfizetett saját erő mértéke.

A személygépjármű piacot a kkv szegmens megrendeléseit tartották életben, itt a visszaesés mértéke jóval alacsonyabb volt, mint a lakossági gépjárművásárlások finanszírozásában.

A kkv szektoron belül elsősorban a fuvarozással és a gépgyártással foglalkozó cégek oldaláról érkezik finanszírozási igény, és jellemzően 4-6 éves konstrukciót választanak a vállalkozások. Mivel első körben az export orientált cégek érzik meg a nemzetközi gazdasági fellendülést, ezért az euró alapú finanszírozás most népszerűbb, mint a forint alapú, miközben a svájci frank alapú lízing eltűnt a piacról.

Jövedelmek alakulása

Csökkenő reálbérek, növekvő munkanélküliség: a lakosság a nehezebb megélhetésen keresztül e makrogazdasági folyamatokat érezhette a legközvetlenebbül a bőrén 2009-ben. Az okok világosak és elkerülhetetlenek: a globális gazdasági válság egyik következménye, hogy világszerte csökken a kereslet a tartós fogyasztási javak (elektronikai termékek, háztartási gépek, autók stb.) iránt, emiatt a gyártók kénytelenek termelésüket visszafogni. Az eredmény: stagnáló, sőt csökkenő munkabérek, rosszabb esetben elbocsátások.

A folyamat alól Magyarország sem tudja kihúzni magát, hiszen az elmúlt két évtizedben a gazdaságban meghatározóvá váló multinacionális vállalatok maguk is válságba kerültek. A reálbérek visszaesése és a több munkanélküli a válság okozta sokkhatással karöltve a fogyasztást is visszavetette, ami a cégek teljesítményének csökkenésével, valamint a kivitel visszaesésével együtt gazdasági recesszióhoz vezetett.

Évek	Egy keresőre jutó nettó nominál-átlagkereset	Egy keresőre jutó reálkereset	Egy főre jutó reáljövedelem
1998	118,4	103,6	102,5
1999	112,7	102,5	101,1
2000	111,4	101,5	102,7
2001	116,2	106,4	104,6
2002	119,6	113,6	106,4
2003	114,3	109,2	104,7
2004	105,6	98,9	103,2
2005	110,1	106,3	103,7
2006	107,6	103,6	101,9
2007	103	95,4	95,5
2008	107	100,8	98,1
2009	101,8	97,7	..

Forrás:
http://portal.ksh.hu/pls/portal/url/page/kshportal/adatok/stadat_tablak_nyitolap/eves/3/3_1/

Hazánk különösen rosszkor jött, mivel a krízis olyan helyzetben robbant ki, amikor az állam nem képes költekezésének fokozásával tompítani a negatív hatásokat. A magyar állam ugyanis vészesen kiköltekezte magát az elmúlt nyolc évben, szinte belefulladás az adósságaiba, amiket csökkentenie kell, különben az országtól nem csupán a nemzetközi intézmények, de a külföldi befektetők is egyre jobban elfordulnak.

Külföldi tőke a gazdasági ágazatokban

Az alábbi táblázat bemutatja a külföldi tőke nagyságát az egyes gazdasági ágazatokban. Látható, hogy majdnem minden ágazatot súlyosan érintett a válság.

Gazdasági ág ágazat	Külföldi Tőke gazdaság ág szerint (milliárd Ft)						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Mezőgazdaság, vad-, erdő-, hal- gazdálkodás							
Bányászat	50,5	44,2	47,3	55,7	86,1	92,2	104,9
Feldolgozóipar	23,1	14	10,7	22,2	35	40,7	29,6
Élelmiszer, ital, dohány gyártása	3987,1	4392,7	4879,7	4947,1	5459,6	5345,1	5666,6
Textília, textiláru gyártása	518,2	514,6	494,8	506,8	443,1	430,7	459,6
Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása	70,5	81,2	63,9	56,5	47,7	56,7	46,8
Fafeldolgozás	14,9	13,3	11,7	11,3	20,1	13,7	25,3
Papírgyártás, kiadói, nyomdai tevékenység	39,5	46,8	49,9	57,9	63,7	54	60,5
Kokszgyártás, kőolaj-feldolgozás, nukleáris fűtőanyag gyártása	138,5	147,8	148,6	179,8	193,9	190,3	188,4
Vegyí anyag, termék gyártása	0	144,3	221,2	242,2	543,7	209,2	377,6
Gumi-, műanyagtermék gyártása	661,6	570,1	637,9	389,8	368	333,5	382,4
Nemfém ásványi termék gyártása	134,3	158,9	159,4	176,2	227,4	195,7	205,8
Fémalapanyag, fémfeldolgozási termék gyártása	155,1	164,7	198,3	231,9	281,3	315,5	313,7
Gép, berendezés gyártása	239,9	292,3	328,4	357,4	428,4	460,9	391,5
Villamos gép, műszer gyártása	226,1	276,7	260,5	281,8	238	254	244,3
Járműgyártás	781,7	878,2	1051,4	987,6	924,1	929,8	947,3
Máshova nem sorolt feldolgozóipar	986,4	1079	1227,2	1433,9	1645,6	1863,1	1986,1
Villamosenergia-, gáz-, gőz-, víz- ellátás	20,4	24,8	26,5	34,1	34,6	37,9	37,3
Ipar	352,8	395,5	492,8	572,8	745,9	663,9	713
Építőipar	4363	4802,2	5383,2	5542,2	6240,5	6049,6	6409,2
Kereskedelem, javítás	77,3	84,7	108,7	107,7	115,7	148,7	139,5
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	852,4	1000,2	1375,2	1980,2	2017,2	2039,5	1910,8
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	70,4	80,2	89	88,5	98,1	103	89,3
Pénzügyi közvetítés	753,2	980,9	1190,4	1283,5	1113	923	1085,3
Mezőgazdaság, vad-, erdő-, hal- gazdálkodás	876,6	1048,1	1209,9	1396,3	1854,6	1866,3	1964,6

A kis feltörekvő országok, mint pl. Magyarország is, gazdasági növekedésüket a külföldi tőkével és a külföldi kereslet által vezérelt munkahelyekkel alapozták meg. Még élesebb verseny lesz közöttük, mert elégséges tőke és munkahely nélkül leszakadnak. Magyarország tehát nem nélkülözheti a külföldi tőkét és az ezen keresztül érkező technológiát.

2008-tól jelentősen visszaesett a külföldi működő tőke befektetések Magyarországon, aminek az okai, hogy a működő tőke befektetések együtt mozognak a vállalatfelvásárlásokkal-fúziókkal. Ezek tőkeigényesek, így bankkölcsönök és tőkepiaci műveletek nélkül visszaesnek.

Továbbá visszaesett a bruttó nemzeti termék is, és a finanszírozási lehetőségek is jelentősen beszűkültek. Az csak hab a tortán, hogy a viszonylag fejlett pénzügyi intézményi rendszerünk kedvezett a gyors tőkekimenekítésnek.

A pénzügyi válság hatására drámaian lecsökkent világkereskedelmi forgalom igen érzékenyen érintette a nálunk húzóágazatnak számító gépipart, hiszen az export, amelyet a külföldi tulajdontöbbségű vállalkozások produkáltak, nagymértékben visszaesett.

A gyenge lábakon álló hazai tulajdonú vállalkozások nem tudták pótolni, vagy legalább számottevően ellensúlyozni a külföldi vállalkozások kieső termelését. Hasonló a helyzet a piacok terén: az exportlehetőségek időleges zsugorosodását a belső fogyasztást nem pótolhatta, mivel az egyensúlyjavító intézkedések hatására az is beszűkült.

Csakúgy, mint a bankszektor, az európai építőipari és építőanyag gyártó vállalatok is nehéz időköt élnek, nincs ez máshogy a magyar piacon sem. A lakások iránti kereslet drasztikusan lecsökkent, így az ingatlan beruházások is jelentősen visszaestek.

Több nagy építőipari vállalat a költségcsökkentés érdekében csoportos leépítést jelentett be. Habár ez a tendencia főleg a nyugati országokban volt érezhető, a magyar építőiparra is rányomta a bélyegét a válság. Számos jelentős külföldi ingatlanfejlesztő cég ment ugyanis csődbe, amelyek így a magyarországi leányvállalataikat is kénytelenek felszámolni. 2008-ban már körülbelül 18 ezer, egy évvel korábban 12 ezer munkahely szűnt meg ebben a szektorban.

A magyar gazdaságpolitika döntően a külföldi tőkére alapozta a fejlődést és a növekedést, a belföldre termelés visszaszorult, piacbővítéssel nem tudta az exportveszteségeket mérsékelni.

Ez a megállapítás majdnem minden gazdasági ágazatra megállja a helyét.

Export termékforgalom

Ország	2005	2006	2007	2008	2009	
						Az EU-27-be, %
Ausztria	100 621	108 910	119 390	123 260	98 650	71,8
Belgium	268 790	292 090	314 450	320 810	265 160	75,9
Bulgária	9 223	11 750	13 510	15 200	11 790	64,4
Ciprus	1 178	1 062	1 020	1 110	900	66,9
Csehország	62 785	75 600	89 380	99 810	81 010	84,7
Dánia	68 420	73 720	75 160	79 250	66 895	67,5
Egyesült Kir.	309 040	357 320	320 390	312 530	252 990	55,1
Észtország	6 183	7 720	8 030	8 470	6 475	69,5
Finnország	53 072	61 490	65 690	65 580	45 030	55,6
Franciaország	372 501	394 930	408 330	418 730	347 515	62,1
Görögország	13 834	16 530	17 210	17 440	14 375	62,7
Hollandia	326 640	369 250	401 860	433 720	356 960	77,4
Írország	88 142	86 590	88 690	85 480	82 710	61,4
Lengyelország	71 889	88 230	102 260	115 900	96 395	79,3
Lettország	4 148	4 872	6 060	6 900	5 520	67,6
Litvánia	9 490	11 260	12 510	16 080	11 795	64,3
Luxemburg	15 109	18 240	16 360	17 220	14 910	87,3
Magyarország	50 588	59 936	69 610	73 772	60 036	78,9
Málta	1 930	2 120	2 250	2 000	1 500	42,4
Németország	780 415	882 530	964 040	983 260	807 485	63,0
Olaszország	299 923	332 010	364 740	369 020	290 800	57,4
Portugália	30 664	34 510	37 590	37 950	31 090	74,9
Románia	22 255	25 851	29 540	33 680	29 115	74,3
Spanyolország	154 847	170 210	184 820	191 390	156 650	68,8
Svédország	104 725	117 710	123 220	124 650	94 090	58,5
Szlovákia	25 630	33 340	42 700	48 370	40 125	85,8
Szlovénia	15 471	18 523	21 960	23 200	18 770	69,3
Európai Unió	3 267 700	3 656 410	3 900 700	4 024 760	3 288 750	66,7

Az Európai Unióba irányuló kivitel és az onnan érkező behozatal volumene 2009-ben 11, illetve 18%-kal volt alacsonyabb, mint 2008-ban, a külkereskedelmi mérleg aktívuma 2503 milliárd forintot ért el. A pozitív egyenleg a régi tagállamoknál több mint kétszeresére nőtt, az új tagállamok esetében viszont ötödével visszaesett. A mérleg javulását leginkább a hollandoknak, németeknek és franciáknak köszönhetjük, míg a romlást Romániának, Bulgáriának és Szlovákiának.

Az Európai Unióba irányuló kivitel és az onnan származó behozatal volumene 23, illetve 25 százalékkal volt kevesebb, mint egy évvel korábban. A régi tagállamok esetében a forgalom export oldalon 24, importban 27 százalékkal csökkent. Az új tagállamokba irányuló forgalmunk esetében a volumencsökkenés szintén kétszámjegyű volt: kivitelünk 22, behozatalunk 17 százalékkal esett vissza az egy évvel korábbi szinthez képest. Külkereskedelmi egyenlegünk aktívuma az unió egészét nézve 5 milliárd forintos romlást mutat 2008 januárjához képest. Ezen belül egyenlegünk a régi tagállamok esetében 22 milliárd forinttal javult, míg az új tagállamok vonatkozásában 27 milliárd forinttal romlott.

Az unión kívüli országokba irányuló export és az onnan származó import volumene 47, illetve 31 százalékkal esett vissza az egy évvel korábbi szinthez képest. Külkereskedelmi forgalmunk hiánya az időszak folyamán kismértékben - 19 milliárd forinttal - közel 215 milliárd forintra emelkedett. Az ázsiai országok vonatkozásában egyenlegünk - nagyrészt a gépipari import értékének jelentős visszaesése következtében - kissé javult, passzívumunk mértéke 42 milliárd forinttal, 174 milliárdra csökkent. Ezzel szemben az unión kívüli európai országokkal folytatott kereskedelmünk egyenlege - elsősorban a gépipari aktívum több mint 40 milliárd forintos csökkenése miatt - 33 milliárd forinttal romlott; külkereskedelmi deficitünk mértéke januárban meghaladta a 43 milliárd forintot.

Import kereskedelem

Ország	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ausztria	9,9	4,2	0,1	7	7,2	1	1,9	6	-0,5	-13,8
Belgium	12	1,9	7,5	-0,1	6,5	6,4	5,3	5,5	-2,1	-12,3
Bulgária	..	16,1	6,5	17,4	6,6	2,8	15,8	36,9	27,5	-24,7
Ciprus	..	9,7	5	-7	20,8	9,4	4,4	11	9,7	-14,8
Csehország	..	13,6	7	7,3	21,6	5,1	14,6	13,5	4,6	-17,3
Dánia	8	2,3	6,3	-2,6	2,2	9,4	8,3	8,1	0,7	-17,9
Egyesült Kir.	11,2	1,2	0,8	-3,3	3,9	4,5	9,3	-6,4	-6,8	-15,6
Észtország	..	2,3	6,6	13,7	15,5	17,3	22,7	2,5	-11,8	-25
Finnország	11	-1,1	3,4	5,5	5,4	6,9	9,2	4,4	0,4	-23,3
Franciaország	12,9	-1,6	-5,6	1,7	5,1	1,5	1,4	3,1	-0,5	-13
Görögország	14,7	0,5	-8,7	18,7	4,6	-3,7	7,5	9,1	0,6	-25,9
Hollandia	7,2	1,3	-0,2	3,6	8,2	7	6,5	5,6	3,4	-12,9
Írország	17,1	1,9	0,3	-10,7	3,4	9,4	1,8	3,7	-8,7	-16,9
Lengyelország	..	3,8	6,3	5,2	16,5	6	17,5	15,5	9,7	-18,8
Lettország	..	12,6	10,4	12,1	19,2	18,1	23,2	16,1	-9,7	-29
Litvánia	..	19,7	18,7	11,3	17,2	15,6	11,3	9,9	5	-27,4
Luxemburg	9,5	13,1	-2,3	6,2	9,8	6,6	14,6	-6	4,5	-13,8
Magyarország	..	6,5	8,3	7,9	14,1	7,9	12,3	10,8	4	-20,4
Málta	..	-19,2	-0,1	5,1	5,3	0,3	13,8	0,3	-9	-17,1
Németország	8,8	-1,5	-2,8	5	5,8	4,6	8,8	4,2	-0,2	-11,3
Olaszország	10,4	1,4	0,4	1,6	5,1	1,9	5,2	3,2	-5,4	-16,8
Portugália	6,4	0,6	-2,7	-1,1	2,6	7,3	2,3	5,3	-0,1	-9,5
Románia	..	19,4	10,6	15,8	20,7	15,2	21	24,8	5,8	-26,7
Spanyolország	18,6	0,7	1,6	5,3	8,7	4,7	6,7	5	-5,6	-20,9
Svédország	11	-8,3	-0,8	6	7,6	7	6,6	8	0,1	-18,7
Szlovákia	..	16,5	8,9	12,2	13,9	9,5	23,6	20,7	7,6	-16,9
Szlovénia	..	1,9	4	6,9	12,3	6,6	14,6	14,5	4,5	-18,5
Európai Unió	..	-0,3	-1	4,9	7,2	5,8	5,8	5,6	0,5	-14,8

A válság végét követően a korábbinál óvatosabb üzleti magatartás kell, hogy jellemezze a vállalatokat, a bankokat és a lakosságot. A válság előtti pénzbőség nem azonnal tér vissza, a hitelfelvevők és a pénzintézetek nagyobb figyelmet fordítanak majd a kockázatokra, a növekedést eröltető gazdaságpolitikát egy lassúbb, kiegyensúlyozottabb növekedési modell váltja fel.

A nemzetközi gazdasági kilátások a valamelyest javultak a válság végével, a tendenciák tisztulnak, a nemzetközi szervezetek előrejelzései mérsékelten optimisták. A globális gazdasági helyzet megítélése javul, a jelentősebb nemzetközi szervezetek felfelé

módosítják előrejelzéseiket. A kilábalás vélhetően korábban kezdődhet, mint arra korábban számítani lehetett. A folyamat nem feltétlenül lesz zökkenőmentes, kisebb időközi visszaesések nem zárhatók ki, a globális kereslet helyreállítását ugyanis számos tényező hátráltatja. Legsúlyosabb a munkanélküliség, ami egyre nyomasztóbb probléma világszerte, az elbocsátások idén és jövőre is folytatódnak a fejlett és a feltörekvő országokban egyaránt. A hitelválság továbbra is megoldásra vár, a pénzügyi rendszer még mindig sebezhető. A gazdasági mentőcsomagok kifutásával a növekedés fenntartásához a magánszektor keresletének élénkülésére lesz szükség. A gazdasági mentőcsomagok hozzájárultak a válság kedvezőtlen hatásainak mérsékléséhez, a többlet kiadások azonban jelentősen megterhelik a költségvetéseket. A deficit kezelésére kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedéseket kell hozni, ami lassíthatja a kilábalást. Kockázati tényezőt jelent az inflációs várakozások erősödése, az államkötvény hozamok emelkedése, valamint a felgyülemlett spekulációs tőke kiszámíthatatlan mozgása.

A világgazdaság fokozatos talpra állásával a piaci szereplők optimizmusa erősödik, ugyanígy a nemzetközi üzleti hangulat április óta. 2009 második negyedévében a nemzetközi kereskedelem volumenének esése megállt, az első három hónaphoz képest 8 százalékkal emelkedett a forgalom. A WTO előrejelzése szerint idén mintegy 10 százalékra csökken a nemzetközi kereskedelmi forgalom zsugorodása, míg az IMF idénre 12,2 százalékos csökkenést, jövőre pedig enyhe, 1 százalékos bővülést vár. Legfontosabb külkereskedelmi partnerországaink GDP-je - a magyar exportban képviselt arányukkal súlyozva - 2009-ben 4,9 százalékkal csökken. 2010-ben a hazai exporttermelés és kivitel várhatóan alacsony szinten marad. A külföldi közvetlen beruházások (FDI) zsugorodása egyelőre folytatódik, érezhető fellendülés 2011-től várható.

2011. januárban a külkereskedelmi termékforgalom volumene jelentősen nőtt, az exporté 21, az importé 23%-kal haladta meg az előző évi szintet a KSH adatai szerint. A külkereskedelmi mérleg aktívuma 110 milliárd forintot (401 millió eurót) tett ki, 12 milliárd forinttal (61 millió euróval) kevesebbet, mint 2010. januárban. Az első havi kivitel értéke 1675 milliárd forint (6,1 milliárd euró), a behozatalé 1565 milliárd forint (5,7 milliárd euró) volt, ezzel az export forintértéke már meghaladta, az importé még nem érte el a gazdasági világválság előtti – 2008. év azonos időszak – szintet.

A táblák forrása: KSH

Egyébb források: www.wikipedia.org ; www.ksh.hu